

ISTAC "HEM HIZLI HEM DE HESAPLI"

istac

İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ

ISTAC TAHKİMİNDE

- HAKEM SERBESTÇE SEÇİLEBİLİYOR
- TAHKİM YERİ OLARAK YURT DIŞINDA BİR ŞEHİR TERCİH EDİLEBİLİYOR
- TAHKİM YARGISI YABANCI BİR DİLDE YAPILABİLİYOR
- YABANCI BİR HUKUK ESAS ALINARAK UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMLENMESİ SAĞLANABİLİYOR

3 AYDA ÇÖZÜM

300.000 TL'NİN ALTINDAKİ UYUŞMAZLIKLAR ISTAC SERİ TAHKİM KURALLARI İLE ÜÇ AY İÇİNDE BAĞLAYICI OLARAK ÇÖZÜMLE SONUÇLANIYOR

TİCARİ UYUŞMAZLIKLARIN MAHKEME YERİNE HAKEMLERCE ÇÖZÜMLENDİĞİ BİR MERKEZ OLARAK 1 OCAK 2016'DA FAALİYETE GEÇEN İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ, ULUSLARARASI ARENADA REKABET EDEN ŞİRKETLERE, TÜRKİYE VE BÖLGEMİZDE İŞ YAPAN YERLİ, YABANCI YATIRIMCI VE GİRİŞİMCİLERE, KISACASI İŞ DÜNYASINA HIZLI, HESAPLI VE GÜVENİLİR YARGILAMANIN AVANTAJLARINI SUNUYOR. İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ'NİN MİLLİ VE MİLLETLERARASI TAHKİM DİVANLARINDA DÜNYA ÇAPINDA ÜNE SAHİP, SAYGIN HAKEMLER GÖREV ALIYOR.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

Mahkemelere her sene altı milyondan fazla dosya geliyor; bunların ancak üçte ikisi o sene karara bağlanırken, 2 milyon dosya ise ertesi seneye kalıyor.

İş davalarının mahkemeye gelişiyle karar verilmesi arasında geçen süre son beş senede, 200 günden 450 güne çıkarken, Adalet Bakanlığı'nın istatistiklerine göre Ticaret Mahkemeleri'nde bir dava ortalama 231 gün, İş Mahkemeleri'nde 417 gün, Fikri ve Sinai Mülkiyet Haklar'da ise 377 gün sürüyor.

Dünyadaki örneklerine bakıldığında ise örneğin İngiltere'deki ticari uyuşmazlıkların yüzde 98'i alternatif yöntemlerle çözümleniyor. Dosyaların sadece yüzde 2'si mahkemelere gidiyor. En az beş sene sürecek bir mahkeme hükmü, tahkim veya arabuluculuk sistemiyle 1 ila 6 ayda elde edilebiliyor.

Ticari uyuşmazlıkların mahkeme yerine hakemlerce çözümlendiği bir merkez olarak 1 Ocak 2016'da faaliyete geçen İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) ise hem hızlı hem de ekonomik yargı hizmetiyle iş dünyasına büyük bir fırsat sunuyor.

İstanbul Finans Merkezi (İFM) yatırımı kapsamında, tahkim alanında Türkiye'nin projesi olarak gündeme gelen İstanbul Tahkim Merkezi, 6570 sayılı Kanun ile kurulan bağımsız bir kurum. 26 Ekim 2015 tarihinde "Tahkim ve Arabuluculuk Kuralları"nı oluşturarak yola çıkan ISTAC, 18 Aralık 2015 tarihinde ilk uluslararası davasını kabul etti. Aktif olarak faaliyetlerine başlangıç noktası 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren TOBB Plaza'ya yerleşmesiyle birlikte değerlendirilirse, ISTAC 30 ayı geride bıraktı. Henüz kuruluş dönemi sayılabilecek kısa bir zaman sürecinde, İstanbul Tahkim Merkezi'ne dava başvuruları ile birlikte, Türkiye de uluslararası tahkimin yarattığı ekonomik ve ticari potansiyelden pay almaya başladı. ISTAC'a gelen dava sayısı 20'ye ulaşırken, bu davalardan 12'si ortalama altı ayda sonuçlandı.

Hızlı, hesaplı ve güvenilir yargılama avantajı sunuyor

Bu kısa dönemde elde ettiği güç ve güvenle ISTAC, uluslararası arenada rekabet eden şirketlere, Türkiye ve bölgemizde iş yapan yerli, yabancı yatırımcı ve girişimcilere, kısacası iş dünyasına hızlı, hesaplı ve güvenilir yargılamanın avantajlarını sağlıyor.

ISTAC'ın "Tahkim Kuralları" yani kurumsal anayasası, her türlü uyuşmazlıkların çözümünde üç temel beklentiyi karşılamayı hedefliyor; Hızlı, hesaplı ve kaliteli yargılama…

Hukuki uyuşmazlıkların çözümünde iş dünyasının en önemli sorunlarının başında yargılamanın yavaş olması gösteriliyor.

Uygulamada bir ticari davanın kesinleşerek icra edilebilir hale gelmesi için, devlet mahkemelerinde ortalama 2-3 yıl gibi bir süre gerekiyor; bazı davalarda bu sürenin 5-6 yıl, hatta daha uzun zaman aldığı görülüyor. Devlet yargısının ağır dava yoğunluğu karşısında, İstanbul Tahkim Merkezi, hızlı yargılama açısından iş dünyasına çok önemli fırsatlar yaratıyor. O fırsatlardan biri, ISTAC tarafından Türkiye'ye ilk defa "Seri Tahkim" (Fast Track Arbitration) usulünün getirilmesi. Seri Tahkim'de dava hakemin önüne geldikten sonra üç ay içerisinde karar verilerek uyuşmazlık nihai olarak çözümleniyor.

Uyuşmazlıklar, altı ay içinde sonuçlandırılıyor

İstanbul Tahkim Merkezi Kuralları uyarınca, miktarı 300.000 TL'nin altındaki uyuşmazlıklar, aksi kararlaştırılmadıkça Seri Tahkim usulüne tabi. Taraflar, miktarı daha yüksek uyuşmazlıklar için de Seri Tahkim usulünü kararlaştırabiliyorlar. Seri Tahkim'e tabi olmayan uyuşmazlıklar ise ISTAC'da altı ay içerisinde sonuçlandırılabiliyor. Ayrıca dosyanın hakeme gelmesinden itibaren düzenlenecek olan "Usuli Zaman Çizelgesi" sayesinde yargılama ile ilgili her aşama önceden belirlenmiş olduğu için, dosyanın sürüncemede kal-

ması veya yargılamanın gecikmesi gibi durumların ortaya çıkması engelleniyor.

İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları ile getirilen bir başka yenilik ise "Acil Durum Hakemi" tayin edilebilmesi. Acil Durum Hakemi, henüz hakemler göreve başlamadan önce tarafların hukuki koruma ihtiyacını karşılamak için, dosyayı aldıktan sonra yedi gün içinde geçici hukuki koruma önlemine karar veriyor. Günümüzde ticari uyuşmazlıkların çözümünün artık uzmanlığa dayandığı açık.

ISTAC TAHKİMİ, MAHKEMEDEN ÇOK DAHA HESAPLI

Uyuşmazlık Miktarı (TL)	Türk Mahkemeleri (TL)	İstanbul Tahkim Merkezi (TL)
100.000.000	6.831.000	589.800
50.000.000	3.415.500	499.800
25.000.000	1.711.540	349.800
10.000.000	683.100	259.800
5.000.000	341.548	194.800
1.000.000	71.980	54.800
500.000	37.860	29.800
300.000	20.492	19.800

Şirketler hukuku, inşaat hukuku, franchising, lisans sözleşmeleri, bankacılık veya sermaye piyasası hukuku gibi alanların her biri ayrı bir uzmanlık gerektiriyor. Ticaret mahkemesinde görev yapan bir hâkimin bu alanların tümünde uzmanlaşmış olmasını beklemek gerçekçi değil.

Dünya çapında üne sahip hakemler görev yapıyor

İstanbul Tahkim Merkezi'nde taraflar, uyuşmazlıklarını çözecek hakemi uzmanlıklarına göre seçme hakkına sahip oluyor. Eğer taraflar hakem seçimi konusunda anlaşamazlarsa, ISTAC uyuşmazlığın çıktığı alanda uzman bir hakem atayabiliyor. Uyuşmazlığın uzman hakem tarafından çözümlenmesi tarafların iddia ve savunmalarının daha iyi anlaşılmasına, daha doğru değerlendirilmesine ve nihayetinde daha doğru bir karar verilmesine zemin yaratıyor. Konunun uzmanı olan hakemler bilirkişiye gitme ihtiyacı da duymayacağından, bilirkişi atansa da incelemesi dar kapsamlı olacağı için, uyuşmazlık sağlıklı ve hızlı biçimde çözümlenebiliyor. Ayrıca, İstanbul Tahkim Merkezi'nin Milli ve Milletlerarası Tahkim Divanlarında dünya çapında üne sahip, saygın hakemlerin görev yapması ISTAC Tahkimi'ni avantajlı kılıyor. Divanlar, tarafların hakem seçememesi durumunda hakem atamak gibi "ISTAC Tahkim Kuralları"nda belirtilen görevleri yerine getiriyor.

İstanbul Tahkim Merkezi, ticari uyuşmazlıkları daima mahkemelerden daha düşük maliyetle çözümlemeye dayalı bir masraf tarifesi uyguluyor. Hatta uyuşmazlık miktarı arttıkça tahkim masrafları mahkemeye ödenecek harçlardan çok daha düşük seviyelere iniyor. Aynı davanın mahkemede ve ISTAC'ta görülmesi durumunda ortaya çıkan karşılaştırmalı maliyet tablosu, aradaki farkı açıkça gösteriyor.

Kamu kesimi de artık faydalanabiliyor

Özel hukuk hükümlerine tabi bağımsız bir kurum olan İstanbul Tahkim Merkezi için, 2018'e girerken yürürlüğe giren yeni yasal düzenleme ise dönüm noktası oldu. Kamu İhale Kurumu'nun (KİK) İhale Uygulama Yönetmeliklerinde değişiklik yapılmasına dair düzenlemeler, 30 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazete'nin mükerrer

sayısında yayımlandı. Çerçeve Anlaşma, Danışmanlık Hizmet Alımı, Hizmet Alımı, Mal Alımı, Yapım İşleri ihaleleriyle ilgili yönetmeliklerdeki değişikliklerin 19 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmesiyle, ihale sözleşmelerinden doğacak uyuşmazlıkların İstanbul Tahkim Merkezi'nde çözümlenmesinin önü açıldı.

Bu yönetmelik değişikliği, 19 Kasım 2016 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2016/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile "Kamu kurumlarına uyuşmazlık çözüm yolu olarak ISTAC tahkiminden yararlanmalarının tavsiye edilmesi"nin ardından, ISTAC'ın beklediği bir düzenleme idi. Böylece, Başbakanlık Genelgesi'nin hayata geçirilmesi yönünde mevzuat düzenlenirken, özel sektörün ardından kamu kesimi ile ilgili uyuşmazlıklarda da ISTAC Tahkiminden yararlanma zemini yaratıldı.

Yeni uygulamaya göre, kamu ihale sözleşmelerinin yürütülmesi aşamasında taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözümü için, idarelerce "Türk mahkemeleri ya da tahkim" seçeneklerinden biri tercih edilebiliyor. Bunun için tarafların sözleşmelerine bu iki alternatiften birini yazmaları gerekiyor. Tahkimin tercih edilmesi durumunda, uyuşmazlık yabancılık unsuru taşıyorsa İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları veya 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu hükümlerinden biri seçilerek çözüm yoluna gidilmesi öngörülüyor. Yabancılık unsuru olmayan uyuşmazlıklar için ise İstanbul Tahkim Merkezi Kuralları işletiliyor.

Kamu ihalelerinin işleyişiyle ilgili yeni düzenlemeler kapsamında, uyuşmazlık çözümünde tahkim yolunun tercih edilmesi halinde, uyuşmazlık maddesinin sözleşmelerde şu ifade ile yer alması gerekiyor; "Sözleşme ve eklerinin uygulanmasından doğabilecek her türlü uyuşmazlık (sözleşme hükümlerine göre idarenin re'sen hareket etme ve karar verme yetkisine haiz olduğu haller hariç) İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir."

Özel sektörün ardından, kamu ihale sözleşmelerinde de ISTAC tahkim şartının yazılmaya başlanmasıyla, dava trafiğinin yoğunlaşması ve ISTAC'ın etkinliği arttıkça devlet mahkemelerinin yargı yükünün de hafiflemesi bekleniyor.

ISTAC ile İstanbul bölgenin merkezi oluyor

İstanbul Tahkim Merkezi uyuşmazlıkları çözme konusunda iş dünyasına önemli fırsatlar sunarken, sadece Türkiye'de değil uluslararası alanda etkin bir tahkim merkezi olma hedefiyle ilerliyor. Türkiye'nin "Batıya en yakın doğulu, doğuya en yakın batılı ülke" konumuyla, enerji yolları üzerinde olması, Avrupa'dan Kuzey Afrika'ya, Orta Doğu'dan Orta Asya'ya geniş bir uluslararası ticari trafiğin merkezinde bulunması İstanbul'un da şansını artırıyor. Ayrıca ulaşım, konaklama ve vize avantajları, Türkiye'nin Orta Doğu, Orta Asya ülkelerinin çoğunluğuna dolaşım özgürlüğü ve vize konularında sağladığı kolaylıklar, İstanbul Tahkim Merkezi için iyimser beklentileri artırıyor. Uluslararası iş yapan pek çok şirket, uyuşmazlık halinde yıllardır Londra, Paris, Stockholm, Dubai gibi tahkim merkezlerine giderken, artık önlerinde daha kolay ve daha az masrafla ulaşabilecekleri İstanbul alternatifi bulunuyor.

Nitekim, Başbakanlık Yatırım Ajansı tarafından yayımlanan "Legal Guide to Investing in Turkey" kataloğunda İstanbul

NASIL TAHKİM DAVASI AÇILIR?

1 **DAVACI**
Tahkim talebini (özet dilekçe) veya dava dilekçesini (tam dilekçe) Sekretarya'ya sunar. www.istac.org.tr web sitesinden tahkim talebi elektronik ortamda sunularak da dava açılabilir.

2 **DAVACI**
Başvuru ücretini banka havalesi veya www.istac.org.tr sitesinden kredi kartı ile yatırır. Ücretin ödendiğine dair belgeyi Sekretarya'ya sunar.

3 **DAVACI**
Üç hakem atanacaksa bir hakem seçer, tek hakem atanacaksa hakemin ismini önerir.

ISTAC'DA YARGILAMA NASIL YAPILIR?

1 **Davacı, tahkim talebi (özet dilekçe) veya dava dilekçesi (tam dilekçe) ile delillerini Sekretarya'ya sunar. Tahkim talebi ISTAC web sitesinden elektronik olarak da sunulabilir.**

2 **Davalı, 30 gün içerisinde tahkim talebine cevabını (özet dilekçe) Sekretarya'ya sunar. Cevap dilekçesinde; üç hakem atanacaksa bir hakem seçer, tek hakem atanacaksa hakemin ismini belirler.**

3 **Tahkimde üç hakem görev yapacaksa, tarafların belirlediği hakemler üçüncü hakemi seçer, seçemedikleri takdirde ISTAC Divanı hakem atar.**

4 **Sekretarya, avansı tahsil edip dosyayı Tek Hakem/Hakem Kurulu'na havale eder.**

5 **Usuli Zaman Çizelgesi ve (aksi kararlaştırılmadıkça) Görev Belgesi hazırlanır.**

6 **Duruşma aşamasına geçilir.**

7 **Tahkikatın ve duruşmaların sona ermesiyle karar Sekretarya'ya sunulur ve taraflara tebliğ edilir.**

Tahkim Merkezi'ne geniş yer verilerek tanıtılırken, Türkiye'de yatırım yapacak yabancılar için ISTAC, en önemli güvencelerden biri olarak gösteriliyor.

İlk adım, sözleşmelere ISTAC Tahkim Şartı yazmak

ISTAC'ın sunduğu yargı imkânlarından yararlanmak isteyen tarafların, uyuşmazlık halinde, "İstanbul Tahkim Merkezi Kurallarına dayalı tahkim çözümü"nde anlaşmış olmaları gerekiyor. Bunun için taraflar arasındaki anlaşmalara; "Bu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilişkili olan tüm uyuşmazlıklar, İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) Tahkim Kuralları uyarınca nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir" ifadesinin yazılması yetiyor. Örnek tahkim şartı, www.istac.org.tr adresindeki web sitesinde, Türkçe ve İngilizce olarak yer alıyor. Dolayısıyla taraflar bu örneği kopyalayarak sözleşmelerinde yer verebiliyor. Ayrıca, ISTAC'da bazı ticari uyuşmazlıkları "arabuluculuk" yoluyla dava aşamasına gelmeden çözümleme ve daha hızlı sonuca ulaşma olanağı da kullanılabiliyor. İş dünyasında pek çok büyük holdingin, yabancı sermayeli çok önemli şirketlerin, bankaların, savunma sanayinin, yerli ve yabancı yatırımcıların sözleşmelerinde ISTAC'ı kullanmaya başladığı biliniyor. Enerji sektöründe 50'den fazla sözleşmenin yanı sıra start-up, inşaat, franchising, iç-dış ticaret ve hizmet sektörlerindeki anlaşmalarda artık uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak ISTAC Tahkimi tercih ediliyor.

Ukrayna ve Moritanya ile anlaşmalarda ISTAC Tahkimi

İstanbul Tahkim Merkezi'ne devletlerarası anlaşmalarda yer verilmeye başlanması ise kurumun uluslararası saygınlığı ve tanınması açısından büyük önem taşıyor. Türkiye tarafından son dönemde imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) anlaşmalarında, uyuşmazlıkların çözümü için yatırımcıların başvurabileceği tahkim merkezleri arasında ISTAC da yer alıyor. Bu yönde ilk adım 9 Ekim 2017 tarihinde Ukrayna ile imzalanan anlaşmayla atılmıştı. Ardından, 28 Şubat 2018 tarihinde Türkiye -Moritanya arasında imzalanan YKTK Anlaşması'nda da ISTAC'a yer verildi.

Her iki anlaşmanın da yürürlük ve onay süreci devam ediyor. Sözkonusu ikili anlaşmaların müzakerelerini yürüten Ekonomi Bakanlığı, müzakerelerde kullanılan Türkiye'ye ait 'Taslak Anlaşma Metni'nde, "Yatırımcı ile ev sahibi devlet arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü" bölümüne ISTAC maddesini eklemiş bulunuyor. Dolayısıyla, yeni imzalanan anlaşmalarda, hem Türkiye'de yatırım yapan uluslararası şirketlere hem de yurt dışında yatırım ve ticaret yapan Türk girişimcilere, olası uyuşmazlıklarda ISTAC'a başvurabilme seçeneği sunuluyor.

Başvurular kolay ve hızlı gerçekleştirilebiliyor

ISTAC'da dava açılması, kurumun web sitesindeki dijital dilekçenin doldurulması kadar kolay ve hızlı bir işlemle gerçekleştirilebiliyor. Başvuru harcı olarak 300 TL ödenmesi yeterli iken, daha sonra uyuşmazlık miktarına göre yargılama masrafı tarife üzerinden talep ediliyor. Merkez, duruşma salonları ve mevcut alt yapısı ile İngilizce, Fransızca ve Almanca hizmet verebilecek konumda bulunuyor.

İş dünyasında sözleşmelere yazılan her ISTAC şartı, Türkiye'nin Tahkim Merkezi'ne olan güveni, geleceğine olan inancı gösteriyor. Tahkim davalarının yurt dışına gitmeyip Türkiye'de kalması; yargılama masrafları, hakem, avukat ve uzman-bilirkişi ücretleri, konaklama ve ulaşım giderlerinin de Türkiye'de kalmasını sağlıyor. Üçüncü Havalimanı, köprü, otoyol, şehir hastaneleri, enerji yatırımları gibi dünya çapında büyük projelere ev sahipliği yapan Türkiye'de, muhtemel uyuşmazlıklarda açılacak davaların da yüksek miktarlı olacağı tahmin ediliyor. Bununla birlikte, İstanbul'un zamanla adalet dağıtan bir şehir olarak algılanmasıyla prestijinin ve marka değerinin de yükselmesi bekleniyor.

SERİ TAHKİM'DE NASIL DAVA AÇILIR ?

1 **DAVACI** Dava dilekçesini (tam dilekçe) Sekretarya'ya sunar.

2 **DAVACI** Başvuru ücretini banka havalesi veya www.istac.org.tr web sitesinden kredi kartı ile yatırır. Ücretin ödendiğine dair belgeyi Sekretarya'ya sunar.

3 **DAVACI** Tek hakemin ismini önerir ve dava süreci başlar.

ISTAC SERİ TAHKİMİNDE YARGILAMA NASIL YAPILIR?

1 Davacı, dava dilekçesi (tam dilekçe) ve delillerini Sekretarya'ya sunar.

2 Davalı, dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde cevap ve delillerini Sekretarya'ya sunar.

3 Sekretarya, avansı tahsil edip dosyayı Tek Hakem'e havale eder.

4 Usuli Zaman Çizelgesi ve (aksi kararlaştırılmadıkça) Görev Belgesi hazırlanır.

5 Duruşma aşamasına geçilir.

6 Tahkikatın ve duruşmaların sona ermesiyle karar Sekretarya'ya sunulur.

7 Sekretarya, kararı davanın taraflarına tebliğ eder.

"ISTAC, İŞ DÜNYASI İLE BİRLİKTE GELECEĞE YÜRÜYOR"

Prof. Dr. Ziya AKINCI
İstanbul Tahkim Merkezi
Yönetim Kurulu Başkanı

Artık Türkiye'de de uluslararası etkinliği ve saygınlığı olan bir tahkim adresi var. Devlet mahkemelerinin ağır iş yükü arasında kaybolmayın, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarını kullanın, ISTAC Tahkimi'nin avantajlarından yararlanın.

Son yıllarda alternatif yargı yolu olarak ön plana çıkan tahkim, 21. yüzyılda ekonominin küresel dinamiklerinin bir parçası haline geldi. Dünya genelinde ticaret, üretim ve yatırım yapan hemen her şirket bulunduğu ülkenin mahkemeleri yerine, uluslararası standartların geçerli olduğu tahkimi tercih ediyor, iş barışını tahkimde buluyor. Tahkim öncelikle sanayi, ticaret, yatırım uyuşmazlıklarına hızlı, hesaplı ve güvenilir çözüm vaat ediyor. Türkiye'de de artık her türlü iş uyuşmazlıklarına çözüm için ekonomi dünyasının tüm aktörlerinin başvurabileceği yeni bir adres, İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) var.

Türkiye'nin Tahkim Merkezi gücünü iş dünyasından alarak yola çıktı. Çünkü ISTAC'ın temelini iş dünyasını temsil eden kurumlar ve sivil toplum kuruluşları oluşturdu. O temelde en büyük pay, yurt genelindeki tüm Oda ve Borsaları aynı çatı altında toplayan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin idi. 1 Ocak 2015'te 6570 sayılı İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin ardından Ankara'da ISTAC'ın kuruluşunu ilan eden ilk Genel Kurula Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Hizmet Binası'nın ev sahipliği yapması, o açıdan anlamlıydı. Kuruluş sonrası ilk faaliyet döneminde, İstanbul Tahkim Merkezi'nin adresi de Esentepe-Levent'teki TOBB Plaza oldu. 14 kurum ve 25 üyeli Genel Kurulumuzda 6 üye ile en fazla temsil gücüne sahip TOBB, 5 kişilik Yönetim Kurulumuzda biri başkan 2 üye ile yer alırken, Merkezimiz iş dünyasının en büyük çatı örgütünün desteğini her zaman yanında hissetti.

TOBB öncülüğünde başlatılan çalışmalar

İstanbul'da "İslam İşbirliği Teşkilatı Tahkim Merkezi" kurma çalışmaları ise TOBB ile ISTAC'ı aynı platformda buluşturan yeni bir proje olarak adım adım ilerliyor. İlk kez Nisan 2016'da İstanbul'da düzenlenen İslam İşbirliği Teşkilatı (The Organisation of Islamic Cooperation-OIC) zirvesinde, Dönem Başkanı ve İSEDAK Daimi Başkanı olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan İslam dünyasına çağrıda bulunmuş ve İstanbul'da uluslararası bir tahkim müessesesi kurulmasını gündeme getirmişti. Ardından, bu tahkim merkezinin TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun Başkan Vekili olduğu İslam Ticaret Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) çatısı altında, TOBB işbirliğiyle kurulması planlandı. İSEDAK sekretaryasını yürüten Kalkınma Bakanlığı ve TOBB öncülüğünde başlatılan çalışmalar kapsamında, "görev gücü" toplantıları düzenlendi. Bu yıl Nisan ve Temmuz aylarında gerçekleştirilen toplantılara, Türkiye tarafını temsilen eş başkan olarak katılıp, ISTAC adına çalışmalara destek verdik. Bu çalışmaların Kasım 2018'de İstanbul'da düzenlenecek 34. İSEDAK Bakanlar Toplantısı'nda değerlendirilmesiyle İslam İşbirliği Teşkilatı Tahkim Merkezi kurma hazırlıklarının önemli bir aşamaya gelmesini bekliyoruz. Merkezimizin İslam dünyasına yönelik tahkim kurumu yapılanmasına verdiği bu destek, gerek bölgesel tahkimin gelişmesi gerekse ISTAC'ın uluslararası etkinliğini artırması açısından önemlidir. Tıpkı İran ve Katar tahkim kurumları ile başlattığımız işbirliği süreçlerinin, bölge tahkimine sağlayacağı katkılar gibi…

"Hedefimiz saygın bir imaj yaratmak"

Türkiye'de sıfırdan, devlet mahkemelerine alternatif bir tahkim kurumunun temellerini atarken öncelikli hedefimiz, güvene dayalı bu alanda ISTAC'ı doğru konumlandırıp itibarlı bir kimlik kazandırmak, sadece yurt içinde değil yurt dışında da saygın bir imaj yaratmaktı. Bu hedef doğrultusunda şimdiden önemli kazanımlar elde ettik.

İlk aşamada Türkiye'nin farklı şehirlerindeki sanayi ve ticaret odaları ile iletişime geçerek, odaların meclis toplantılarına konuk olarak Merkezimizi ve tahkimi tanıtmaya yöneldik. İş dünyasıyla kurulan bu iletişim köprüsü çok önemliydi, çünkü ISTAC tanındıkça tahkim şartı olarak sözleşmelere yazılacak ve o sözleşmelerden çıkabilecek uyuşmazlıklarda çözüm mercii olabilecekti. Elbette hiçbir iş insanının hiçbir şirketin davalık olması istenmez, ancak ekonomi dünyası her zaman bu tür riskleri barındırır ve doğal olarak çare yargıda aranır. Önemli olan doğru tedbiri zamanında almak ve bir sorunla yüz yüze kalındığında en hızlı, en ekonomik ve uzmanlığa dayalı güvenilir çözümü doğru adreste bulabilmektir. Biz de bu sorunlarla yüz

İstanbul Tahkim Merkezi Yönetim Kurulu:
Av. Mehmet Rifat Bacanlı, Mustafa Çıkrıkçıoğlu, Prof. Dr. Ziya Akıncı, Müjdat Keçeci, Hakan Öztatar (Soldan sağa)

yüze kalan sanayicilerimize, müteahhitlerimize, tüccarlarımıza, ihracatçılarımıza, denizcilerimize, bankacılarımıza, kısacası iş insanlarımıza diyoruz ki "Artık Türkiye'de de uluslararası etkinliği ve saygınlığı olan bir tahkim adresi var. Devlet mahkemelerinin ağır iş yükü arasında kaybolmayın, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarını kullanın, ISTAC Tahkiminin avantajlarından yararlanın."

"Merkezimize gelen dava sayısı 20'ye ulaştı"

Nitekim bu mesajımızı duyup ISTAC'a yapılan başvurularla kurumumuz ilk dava tecrübelerini yaşadı. TOBB Plaza'da faaliyete başladığımız tarihten bu yana 30 ayı geride bırakırken, Merkezimize gelen dava sayısı 20'ye ulaştı. 12'si sonuçlanan ve 8'i devam eden davaların yarısından çoğunu ise uluslararası nitelikli uyuşmazlıklar oluşturdu. Dünyaya açılan, pek çok ülke ile ticaret yapan, yurt dışında yatırımları olan Türk şirketleri de artık küresel ticaretin gereklerine ayak uyduruyor ve alternatif yargının avantajlarını kullanıyor. Türk iş insanları yıllardır uyuşmazlık halinde Paris, Londra, Stockholm gibi tahkim merkezlerine giderken, şimdi İstanbul'da daha kolay ve daha az masrafla ulaşabilecekleri bir merkez olduğunu biliyor. Dolayısıyla, ISTAC'ın etkinliğini artıran her adım, uluslararası tahkimin yarattığı ekonomik ve ticari potansiyelden Türkiye'nin de pay alması, yurt dışına giden milyonlarca dolarlık dava harcamasının ülkemizde kalması anlamına geliyor.

Bu arada 2016/25 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile ISTAC Tahkiminin kamu kurumlarına tavsiye edilmesi, ardından 30 Aralık 2017 tarihinde Kamu İhale Kurumu Tip Sözleşmelerinde yapılan mevzuat değişikliğiyle kamu ihale sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklarda ISTAC Tahkimine başvuru yolunun açılması ise kurumumuz için önemli bir dönüm noktası oldu. Yeni düzenlemeyle birlikte, ISTAC'ın sadece özel sektörde değil kamu uyuşmazlıklarında da çözüm adresi olmaya hazır olduğunu vurgulamak isterim. Kamu ya da özel sektörde imzalanan anlaşmalara, ISTAC Tahkiminin avantajlarından yararlanmak için şu şartın yazılması yeterlidir; "Bu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilişkili olan tüm uyuşmazlıklar, İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir."

"ISTAC'ı bölgemizin tahkim merkezi yapmak istiyoruz"

Ayrıca son dönemlerde Türkiye'nin imzaladığı devletlerarası anlaşmalarda İstanbul Tahkim Merkezi'ne yer verilmeye başlanmasını, geleceğe dönük hedeflerimiz açısından önemli bir adım olarak görüyoruz. İlk kez Ekim 2017'de Ukrayna ile paraflanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'na "ISTAC Tahkimi" yazılmasıyla başlayan bu süreç, Şubat 2018'de Türkiye-Moritanya Anlaşması ile devam etti. Dolayısıyla ISTAC'ın devletlerarası anlaşmalara girmesiyle yurt dışında iş yapan TOBB çatısı altındaki Türk şirketlerine Londra, Paris, New York gibi tahkim merkezleri ile birlikte, İstanbul alternatifi de sunulmuş oluyor. 1.5 milyona yakın üyesiyle binlerce şirketi temsil eden TOBB camiası ve iş dünyası bu alternatiften yararlandıkça, Türkiye'nin tahkim merkezinin gücüne güç katmasını bekliyoruz.

ISTAC'ı sadece Türkiye'nin değil bölgemizin tahkim merkezi yapmak, İstanbul'u dünya tahkiminin önemli adreslerinden biri konumuna taşımak ve uluslararası tahkim pastasından pay alarak ülke ekonomisine katkı sağlamak artık hayal değildir. Bunu iş dünyamız ile birlikte başaracağımıza inanıyoruz.

ISTAC DAVALARININ YÜZDE 53'Ü ULUSLARARASI YÜZDE 47'Sİ YERLİ

İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu'nun 1 Ocak 2015'te yürürlüğe girmesinin ardından, 30 Nisan 2015'te toplanan ilk Genel Kurul'da Yönetim Kurulu seçildi.

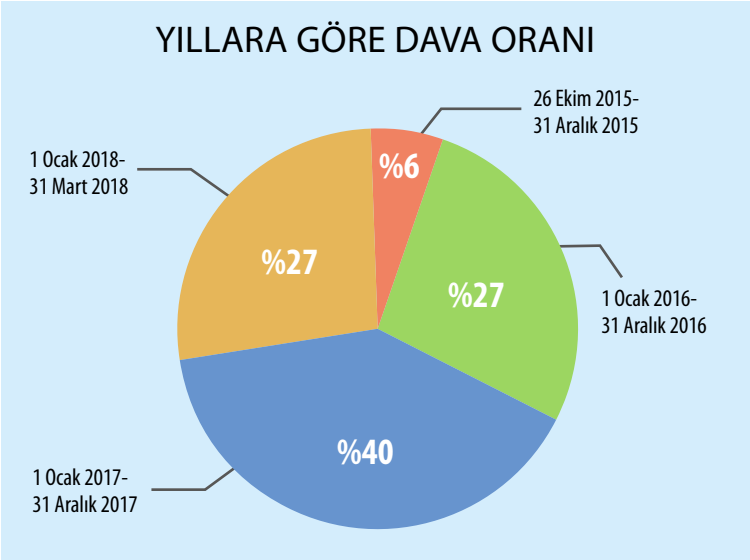
ISTAC yönetiminin ilk görevi, merkezin faaliyete geçebilmesi için gerekli kurumsal alt yapıyı ve mevzuatı oluşturmaktı. 26 Ekim 2015'te toplanan ikinci Genel Kurul'da ise "ISTAC Tahkim ve Arabuluculuk Kuralları" kabul edilip onaylandı. Böylece Merkez dava kabulüne hazır hale geldi. ISTAC'a ilk dava başvuruları değerlendirildiğinde, 26 Ekim - 31 Aralık 2015 tarihleri arasında dava oranı yüzde 6 iken, 1 Ocak -31 Aralık 2016 döneminde yüzde 27'ye, 1 Ocak - 31 Aralık 2017 döneminde yüzde 40'a ulaştı. 2018 yılının ilk 3 aylık döneminde ise dava başvurusu yüzde 27 oranında oldu.

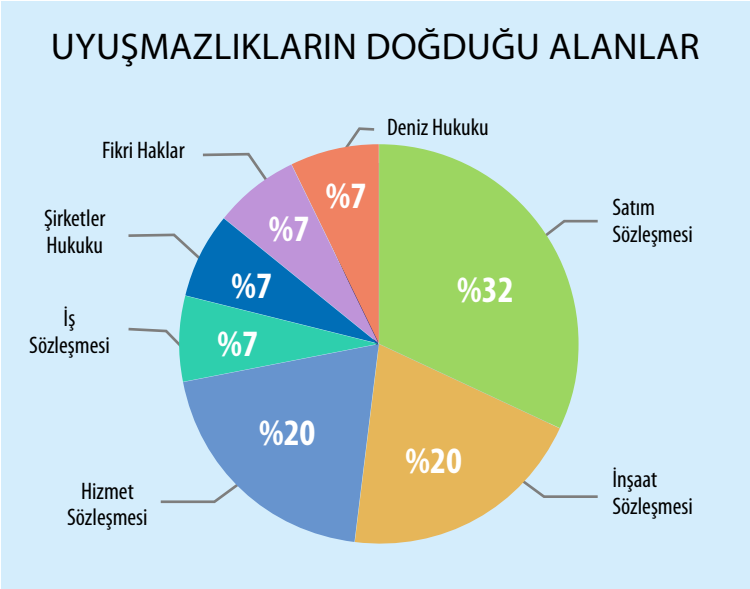
ISTAC davalarının yüzde 53'ünü uluslararası, yüzde 47'sini yerli uyuşmazlıklar oluşturuyor ve genel anlamda uyuşmazlık değer aralığı 15.000 Türk Lirası ile 800.000.000 Türk Lirası arasında değişiyor. Davaların yüzde 47'sinde uyuşmazlık değeri 2.000.000 Türk Lirası'nın üzerinde görünüyor. Dava konusu uyuşmazlıklarda ise yüzde 32 ile satım sözleşmeleri, yüzde 20'şer oranla hizmet ve inşaat sözleşmeleri ilk sıralarda yer alıyor.

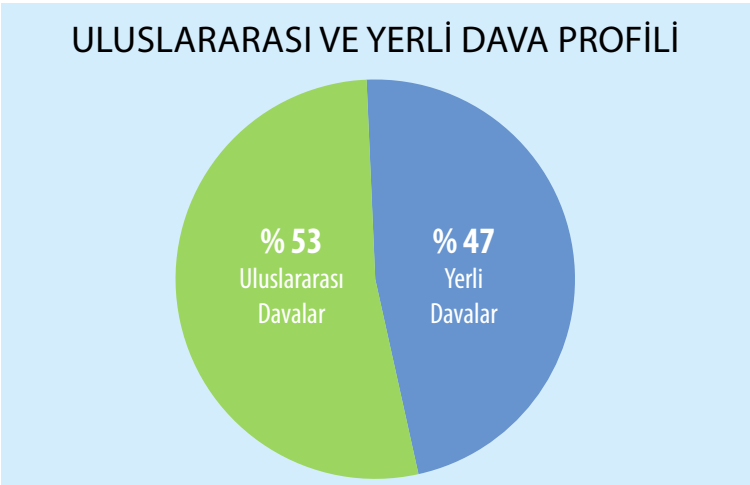
Kadın hakemlerin etkinliği artıyor

Davalarda tarafların milliyetleri, ISTAC'ın daha şimdiden uluslararası bir merkez olma yolunda ilerlediğini rakamlara yansıtıyor. Uyuşmazlık taraflarının yüzde 84'ü Türkiye kökenli olmakla birlikte, yüzde 16'sı Afrika, Birleşik Arap Emirlikleri, Fransa, Hindistan arasında dağılıyor. İstatistikler, tahkim dili olarak davaların yüzde 87'sinde Türkçe, yüzde 13'ünde İngilizce tercih edildiğini ve uyuşmazlıkların yüzde 87'sini özel sektör şirketlerinin oluşturduğunu gösteriyor.

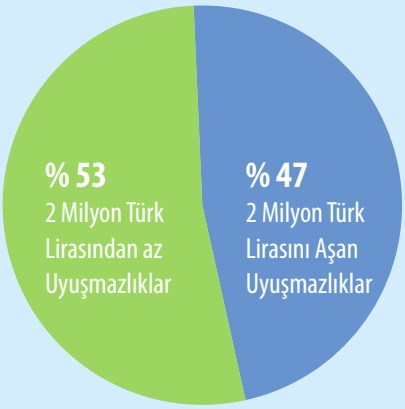
Ayrıca, ISTAC'ın yaklaşık 2.5 yıllık faaliyet dönemi, tahkim alanında artık kadın hakemlerin de etkin olmaya başladığını ortaya koyuyor. Davaların yüzde 30'unda Hakem Kurulu'nda kadın tahkim uzmanları çoğunluğu oluştururken, yüzde 30'unda da kadın başhakemler görev almış görünüyor.

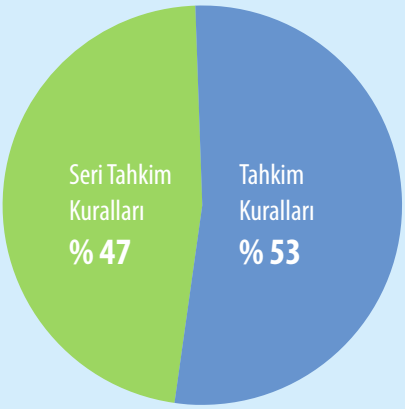

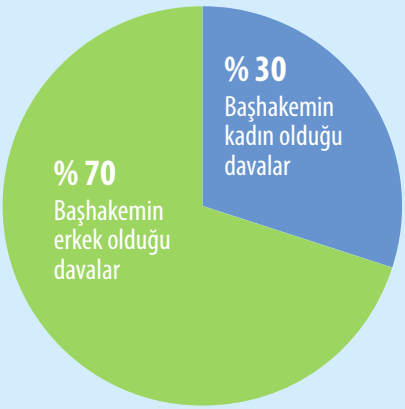
2 MİLYON TÜRK LİRASINI AŞAN UYUŞMAZLIKLAR

DAVALARDA TAHKİM VE SERİ TAHKİM KURALLARININ UYGULANMASI

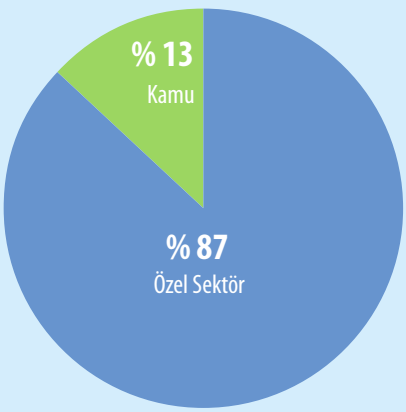
KADIN BAŞHAKEM ORANI

KADIN HAKEM ORANI

ÖZEL SEKTÖR - KAMU KURUM VE KURULUŞU DAĞILIMI

DAVA TARAFLARININ MİLLİYETİ

